Emro Science and Education
International open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz

OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 1 (2023) · "Axborot oqimlari va intellektual tizimlarning ijtimoiy, iqtisodiy va texnik-texnol... DOI: 10.5281/zenodo.24318499

materiallar to'plami

VIRTUAL TA'LIM TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BO'LAJAK MUHANDISLARNI KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHNING TASHKILIY-TUZULMAVIY MODELINI YARATISH.

Murodova Aziza Yorqin qizi, Jizzax politexnika instituti doktoranti

Annotatsiya. Ushbu maqolada virtual ta'limning metodik imokoniyatlarini shakllantirishning mazmuni va vazifalari, Virtual ta'lim muhiti va virtual texnologiyalar vizual tasvirlarni ob'ektiv haqiqat bilan bog'lash uchun yangi omillarni yaratib, bular makon ko'lami, vaqt ko'lami, vaqtning teskari aylanishi, real bo'lmagan vaziyatlarni modellashtirish singari omillar bilan tavsiflanadi..

Kalit so'zlar: Virtual ta'lim texnologiyasi, Virtual ta'lim muhiti, Virtual o'quv muhiti, Interaktivlik, Virtual ta'lim jarayonini boshqaruvchi tizimlar

Kirish. Talabalar an'anaviy usuldagi har qanday ta'limga qaraganda ancha boy va murakkabroq bo'lgan yangi aloqa vositalari tomonidan yaratilgan "o'ziga xos" bilim maydonida yashaydilar. Axborotlashuv ustuvorliklarining paydo bo'lishi bilan virtual ta'lim asta-sekin o'z-o'zini tarbiyalashga qaytishi mumkin. Multimedia ta'lim mahsulotlarini joriy etish nafaqat ta'lim muassasalari tomonidan amalga oshiriladi, shuning uchun o'quv jarayoni bevosita ijtimoiy muassasadan tashqarida, balki "kompyuter bilan" yakka tartibda amalga oshirilishi mumkin.

Virtual ta'limning, shuningdek, umuman insonni tarbiyalashning asosiy maqsadi - insonning real dunyoda o'z taqdirini, shu jumladan virtual tarkibiy qismini aniqlash va unga erishishdir. [1]

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Avvalo, ushbu kontseptsiyani tushunish va talqin qilishni chalkashtirib yuboradigan "virtual ta'lim" atamasining ikki tomonlama tushunilishini ta'kidlash kerak. Virtual ta'lim deganda nafaqat masofaviy telekommunikatsiya ta'limi, balki "ta'lim sub'ektlari va ob'ektlarining o'zaro ta'siri jarayoni va natijasi, ularni yaratish bilan birga, o'ziga xosligi ushbu ob'ektlar va sub'ektlar tomonidan aniq belgilanadi"[2]. Tasavvur qilish mumkinki, birinchi tushuncha virtual muhit tomonidan olib boriladigan "virtual ta'lim" ning tor ma'nosini o'z ichigaoladi.

"Virtual ta'lim" ning ikkinchi tushunchasi keng ma'noda virtual maydon, o'zaro ta'sir sub'ektlarining o'zaro ta'sirini belgilovchi virtual ta'lim maydoni, tashuvchisi turli xil elektron va og'zaki, bosma aloqalar bo'lgan virtual ta'lim maydoni sifatida ta'riflanadi. Agar biz ta'limni ijtimoiy o'zaro ta'sir jarayoni deb hisoblasak, u virtual jarayon bo'ladi: "Agar bir yoki bir nechta o'zaro ta'sir qiluvchi ob'ektlar (talaba, o'qituvchi) faoliyatning o'zaro ta'siri sub'ektlari sifatida harakat qilsalar, u holda bu o'zaro ta'sir ularning virtual manbai bo'ladi. Bir xil sub'ektlarning ushbu o'zaro ta'sirdan oldingi holatidan farq qiladigan holat" [3].

Ya'ni, ta'lim jarayonini amalga oshirish virtual muhitni qayta qurishdir. Ammo, haqiqiy jamiyatdagi ta'lim haqiqiy institutning barqaror maqomiga ega bo'lganligi sababli, bizning vazifalarimiz faqat zamonaviy tadqiqotlarda ta"limni virtualizatsiya qilish deb ataladigan mavjud virtual jarayonni virtualizatsiya qilish tavsifini o'z ichiga oladi.

Published: 10.11.2023

Cite this article: Murodova Aziza Yorqin qizi (2023). Virtual ta'lim texnologiyalari asosida bo'lajak muhandislarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning tashkiliy-tuzulmaviy modelini yaratish. Emro Science and Education, 1(1). https://doi.org/10.5281/zenodo.24318499

© 2023 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

Virtual ta’lim muhiti

Virtual ta’lim sohasi - tashqi dunyoga keng tarqalib, hissiy, intellektual va intellektual qobiliyatini ishlatadigan o‘quvchining faoliyati orqali o‘zining tashqi sohalarini kashf eta oladigan makondir.

Virtual o‘quv muhiti

Bu o‘quv jarayonining barcha ishtirokchilari tomonidan ta’lim maqsadlarida tashkil etilgan va foydalaniladigan mahalliy, korporativ va global kompyuter tarmoqlarining axborot mazmuni va kommunikativ imkoniyatlarini o‘z ichiga oladi;

O‘quv jarayonining barcha ishtirokchilarini samarali muloqot qilish uchun yaratilgan vaishlab chiqilgan;

Ta’lim olishning an’anaviy usullaridan farqli o‘laroq, ta’lim kommunikatsiyaning tabiati,bilvosita, ham uzoq, ham an’anaviy tarzda “ko‘zdan-ko‘zga” olib boriladi.

Virtual ta’lim muhiti tezkor o‘sib borayotgan, ko‘p bosqichli va ko‘p funksional tizimnibirlashtiradi:

1) asinxron individual ta’limning ochiq modeli doirasida o‘quv jarayonida ishtirokchilarning o‘zaro aloqalariga xos innovatsion va an’anaviy texnologiyalar;
2) axborot resurslari: ma’lumotlar bazalari va ma’lumotlar, kutubxonalar, elektron o‘quvmateriallari va h.;
3) zamonaviy dasturiy ta’minot: dasturiy ta’minot kabinalari, elektron aloqa.

TADQIQOT NATIJALARI

Virtual ta’lim muhiti vazifalari

Ma’lumot va trening (turli xil ta’lim ma’lumotlarining shakllarida taqdim etilgan);
Aloqa (o‘quv jarayoni ishtirokchilari bilan muloqotda bo‘ladi);

Nazorat va ma’muriy (bilim, ko‘nikma va boshqaruv darajasini nazorat qilish bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar ko‘rilmoqda).

Virtual ta’lim muhitida informatika va axborot texnologiyalari fani o‘qituvchisining o‘rniquyidagilardan iborat:

– informatika va axborot texnologiyalari fani o‘quv jarayonining tashkilotchisi, bilim oluvchisi va o‘quvchilarning ijodiy faoliyatini baholaydi, innovatsion texnologiyalardanfoydalangan holda virtual o‘qitish muhitida o‘qitish ishlarini olib boradi. [4]

Maslahatchi, trening va postdan keyin o‘qitish jarayonida professional pedagogik yordamni tashkil etishi zarur;

Virtual ta’lim muhitining afzalliklari

O‘quvchi moslashuvchanligi quyidagicha ko‘rsatib o‘tilgan:

Barchasi trenajor Internet texnologiyalari orqali amalga oshirilganligi uchun qulay joyga joylashadi;

– O‘quvchilar ta’lim muassasalariga joylashtirilishidan masofa samarali o‘quv jarayoni uchun to‘sqinlik qilmaydi;
– O‘zlari uchun qulay vaqtda qatnashadi. Har bir inson o‘z biologik “soatiga” ega va ulargaqarab sinflar vaqtini tanlashi va o‘zgartirishi mumkin:
– O‘z didaktikasini qurish orqali o‘tilgan nazariy va amaliy mashg‘ulot jarayonlarini qaytako‘rib chiqadi, avvalgi darslardagi saqlangan materiallarga murojaat qila oladi va o‘qituvchi bilan virtual makon orqali bog‘lana oladi;

– Muayyan bo‘limlarga konsentratsiyalash, har bir bo‘limni, modulni va zarur bo‘lgan vaqtni blokirovkalash. Shunday qilib, uni tezroq qilish orqali vaqtni tejash mumkin;

O‘quv mashg‘ulotlarini amalga oshirish uchun talaba va ta’lim tizimining xarajatlari ta’lim sohasi, vaqt va texnik resurslardan samarali foydalanish maqsadida kamayadi. [5,10]

O‘qituvchining yangi roli. Yangi xususiyatlar:

O‘quv-uslubiy majmuani tayyorlash, virtual o‘quv muhiti atrofidagi materiallarni joylashtirish;

O‘quv jarayoni virtual o‘quv muhitida qanday amalga oshirilishini, o‘qituvchilar dars materiallari bilan qanday tanishishi, topshiriqlarni qanday topshirishlari, forumlarda ishtiroketishlari, muloqot qilishlari va boshqalar bilan tanishishlari uchun tanishtiruvchi tashkiliy darsni o‘tkazish;

Kelajakdagi professional faoliyat muhitida o‘rganish - o‘quv muhitida ta’lim olish; Kurs materiallari samaradorligini kuzatish;

O‘quvchilarning mustaqil ishi bo‘yicha topshiriqlarni bajarilishini nazorat qilish; Kollektiv muhokamalarda ishtirok etish, forumlar va suhbatlar, veb-seminarlar, veb-kvestlar;

Munozaralarni, yuzaga kelgan savollarga javoblarni umumlashtirih;

O‘qituvchilar bilan forum, lahzali xabar almashish tizimi, Skype va boshqalar orqalimuloqot qilish;

Virtual o‘quv muhitining innovatsion salohiyatidan amaliy foydalanish:

O‘quv jarayonlarini zarur o‘quv materiallari bilan ta’minlash; o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi munosabatlar; trening tizimidagi boshqaruv axborotlarini almashish; aloqa uchun xalqaro axborot tarmoqlaridan foydalanish, professional pedagogik yordamni amalga oshirish, axborotni o‘zlashtirishni nazorat qilish;

Virtual ta’lim muhiti, birinchi navbatda, mehnat muhiti va innovatsion ta’lim faoliyatiga aylanadi: “Doingle learning!” – “Doing o‘rganing!” (Dewey printsipi, XIX asr); amaliyoti davomida o‘z tajribangizni qurish;

O‘qituvchini malakasini oshirish, nou-xauga ega bo‘lish va o‘z faoliyatining natijalarini tezda baholash va zamonaviy asbob-uskunalar va texnologiyalarni qo‘llash orqali o‘qitishning afzalliklarini o‘rganish imkoniga ega bo‘lganligi sababli o‘qituvchini muvaffaqiyatli vaziyatga qo‘yish. [6,8]

XULOSA

Ular asta-sekinlik bilan an’anaviy ishlarga olib keladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o‘zlashtirish orqali o‘zlarining ham, o‘quvchilarning nazarida ham pedagogik vakolatini oshiradilar. Tezkor seminar real vaqtda o‘tkaziladi: o‘qituvchi va talabalar bir vaqtning o‘zida suhbatga kirishadi va muhokama (yoki o‘qituvchi taklif qilayotgan qo‘shma faoliyatning boshqa turi) barcha ishtirokchilar tomonidan odatda bir soat ichida o‘tkaziladi. Belgilangan vaqtda ishtirokchilar bir-biriga “kirish”, “ko‘rish” va real vaqtda muloqot qilishlari mumkin. Shunday qilib, har bir ta’lim guruhida ishlash hissi bor.

Foydalanilgan adabiyotlar/Spisok literaturы / References

1. A.Y.Murodova. Virtualization in the training of engineers as a factor of increasing scientific efficiency. Academic Research Journal 2023. 184-189 betlar.

2. A.Y.Murodova. Technology of development of professional and technical component of future engineers by means of virtual education technology. Science and innovations, 2023/2, 306-311 pp.

3. J.A.Hamidov, A.Y.Murodova. Technology for development of professional and technical component of future engineers through virtual educational technology. The Compiting Science and Technology International Journal, 4 May 2023, 87-90 pp.

ANDIJON MASHINASOZLIK INSTITUTI
IB&KT
FAKULTETI
2022